

Historia średniowieczna powszechna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia średniowieczna powszechna
Kod przedmiotu	HistŚrednPowsz1a1Hist_pNadGenD071A
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Historia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Jarosław Dudek, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Przedstawienie przemian struktur politycznych i społecznych w Europie rzymskiej i barbarzyńskiej, ewolucji świata antycznego we wschodniej części basenu Morza Śródziemnego. Ukazanie konsekwencji narodzin świata islamu w perspektywie dziejów eurazjatyckich. Przyswojenie świadomości o politycznym zróżnicowaniu w wiekach średnich odzwierciedlanym przez kontynuację rzymskich tradycji państwowych, islamskiej teokracji, stopowego uniwersalizmu, monarchii patrymonialnej i stanowej, republik miejskich oraz reliktyw organizacji plemiennej.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

Wykłady:

1) Państwa "barbarzyńców" w Europie zachodniej w V-VII w. 2) Bizancjum jako średniowieczne państwo Rzymian w VI-IX w. 3) Narodziny i rozwój świata islamu w VII-IX w. 4) Cywilizacja chińska we wczesnym średniowieczu: potencjał i ograniczenia (Korea, Japonia, Indochiny, państwa Wielkiego Stepu). 5) Europa Karolingów. 6) Europa Słowian 7) Wikingowie a Europa. 8) Rzesza niemiecka a papieństwo w X-XII w.9) Francja i Anglia w XI-XIV w. 10) Imperium Czyngisydów i jego wpływ na dzieje Eurazji w XIII-XIV w. 11) Kryzys Zachodu w XIV w. 12) Odrodzenie Francji i innych krajów Zachodu w XV w. 13) Rzesza niemiecka i jej ustrój w XIII-XV w. 14) Europa wschodnia i południowa w XIV-XV w. - nowe potęgi

Ćwiczenia:

1) Państwo Franków w czasach Merowingów. 2) Rzymski wschód (Bizancjum) w V-VI wieku. 3) Narodziny kalifatu i jego wpływ na rozwój świata islamu w VII-VIII w. 4) Jedwabny Szlak i jego wschodnioeuropejskie odcinki, 5) Społeczeństwo feudalne w królestwach Karolingów i ich sukcesorów. 6) Wielkie Morawy i ich dziedzictwo. 7) Narodziny Rusi w IX-X w. 8) Niemcy w IX-XII w. 9) Zachodni i wschodni chrześcijaństwo w czasach krucjat. 10) Złota Orda a narodziny państwa moskiewskiego w XIV w. 11) Włoskie republiki - przykłady strategii przetrwania i rozwoju. 12) Państwa Półwyspu Iberyjskiego - rekonkwista i początki ekspansji zamorskiej w XV w. 13). Wschodnie kraje Rzeszy (Czechy, Brandenburgia). 14) Osmanowie - budowniczowie nowego porządku.

Metody kształcenia

wykład: wykład problemowy

ćwiczenia: opis wyjaśniający, rozmowa nauczająca bezpośrednio lub zdalnie, studenckie prezentacje bezpośrednio lub zdalnie, dyskusja bezpośrednia lub zdalna, praca z tekstem źródłowym i mapą.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
poprawnie stosuje poznaną terminologię historyczną	• KH1_U08	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • lektura	• Wykład • Ćwiczenia
zna i rozumie narracyjny charakter historii oraz diachroniczny i przyczynowo-skutkowy charakter dziejów	• KH1_W05	• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • lektura	• Ćwiczenia
ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dziejów Europy od czasów antycznych do współczesności oraz roli Polski w jej dziejach	• KH1_W06	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Wykład • Ćwiczenia
ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu historii	• KH1_W04	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • lektura	• Wykład • Ćwiczenia
samodzielnie zdobywać wiedzę	• KH1_U05	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	• Wykład • Ćwiczenia
śluchać ze zrozumieniem ustnych wystąpień i potrafi wziąć udział w dyskusji merytorycznie argumentując oraz formułując wnioski	• KH1_U07	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • lektura	• Ćwiczenia
podstawową terminologię z zakresu nauk historycznych w języku polskim	• KH1_W02	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykład: obecność bezpośrednia ewentualnie zdalna, zdanie ustnego ewentualnie zdalnego egzaminu z materiału omawianego na wykładach i ćwiczeniach

Ćwiczenia: sporządzenie dwóch pisemnych prac powiązanych z tematami ćwiczeń w oparciu o literaturę uzupełniającą.

Literatura podstawowa

1) *Wielka historia świata, t. 4. Kształtowanie średniowiecza*, pod red. M. Salamona, Kraków - Warszawa 2005: A. Waško, Nowe ludy Zachodu i ich państwa, s. 35-70. (ćwicz. nr 1); M. Salamon, Starożytne imperia i nowe królestwa, s. 5-35. (ćwicz nr 2); A. Bieniek, Nowa cywilizacja na trzech kontynentach - muzułmanie, s. 179-214. (ćwicz. nr 3); M. Salamon, Koczownicy na krańcach Europy, s. 119-146 (ćwicz. nr 4); A. Waško, Przełom w dziejach Europy - epoka karolińska, s. 245-268 (ćwicz. nr 5); M. Salamon, Narodziny Europy Środkowowschodniej. Państwo morawskie, s. 268-285 (ćwicz. nr 6); M. Salamon, Państwa słowiańskie w kręgu kultury bizantyńskiej, s. 481-529 (ćwicz. nr 7); A. Waško, Cesarstwo, papieństwo, Italia w X-XII w., s. 311-363 (ćwicz nr 8); A. Waško, Kraje Europy Zachodniej w X-XII w., s. 363-380; A. Bieniek, Konflikt i spotkanie cywilizacji, s. 581-605. (ćwicz. nr 9)

2) *Wielka historia świata, t. 5. Późne średniowiecze*, pod red. K. Baczkowskiego, Kraków-Warszawa 2005: J. Hauziński, Imperium mongolskie i jego państwa sukcesyjne, s. 523-545, 558-562 (ćwicz. nr 10); A. Waško, Anglia i Francja od początku XIII do połowy XV wieku, s. 304-331; D. Quirini-Popławska, Italia i basen Morza Śródziemnego w latach 1204-1453, s. 170-181, 196-208 (ćwicz. nr 11); W. Mruk, Dzieje Półwyspu Iberyjskiego od XIII do połowy XV wieku, s. 221-228, 232-240, 251-256, 260-263 (ćwicz. nr 12); S. Sroka, Historia Europy Środkowo-Wschodniej od XIII do połowy XV wieku, s. 435-435, 466-469, (ćwicz. nr 13), P. Wróbel, Bizancjum i Bałkany. Konfrontacja z Turkami osmańskimi, s. 113-121 (ćwicz. nr 14).

Literatura uzupełniająca

1. Althoff G., Ottonowie. Władza królewska bez państwa, Warszawa 2009.
2. Allmand Ch., Wojna stuletnia. Konflikt i społeczeństwo, Kraków 2012
3. Angold M., Czwarta krucjata, Warszawa 2006.
4. Aube P., Roger II. Twórca państwa Normanów włoskich, Warszawa 2012.
5. Becher M., Otton Wielki. Cesarz i państwo, przekł. B. Lipka, Oświęcim 2020
6. Beckwith Ch.I., Imperia Jedwabnego Szlaku. Historia centralnej Azji od epoki brązu do czasów obecnych, Warszawa 2020
7. Bonarek J., Bizancjum w dobie bitwy pod Mantzikert. Znaczenie zagrożenia seldżuckiego w polityce bizantyńskiej w XI w., Kraków 2011.
8. Buhner-Thierry G., Imperium Karola Wielkiego, Warszawa 2004.

9. Cloulas I., Wawrzyniec Wspaniały, Warszawa 1988.
10. Duczek W., Ruś Wikinów. Historia obecności Skandynawów we wczesnośredniowiecznej Europie Wschodniej, Warszawa 2006.
11. Dudek J., Chazarowie. Polityka - kultura - religia. VII - XI wiek, Warszawa 2017.
12. France J., Sztuka wojenna Europy Zachodniej w epoce krucjat. 1000-1300, Oświęcim 2019.
13. Geremek B., Ludzie marginesu w średniowiecznym Paryżu, Poznań 2003.
14. Gregory T.E., Historia Bizancjum, Kraków 2008.
15. Hallam H., Everard J., Francja w czasach Kapetyngów. 987-1328, Warszawa 2006.
16. Harper K., Los Rzymu. Klimat, choroby i koniec imperium, Oświęcim 2021.
17. Hauziński J. Burzliwe dzieje kalifatu arabskiego, Kraków 1993.
18. Hauziński J., Fryderyk II Hohenstauf cesarz rzymski, Poznań 2015.
19. Iwańczak W., Jan Luksemburski. Dzieje burzliwego żywota i bohaterskiej śmierci króla Czech i hrabiego Luksemburga w 21 odsłonach, Warszawa 2012.
20. Kantorowicz E., Fryderyk II. 1194-1250, Oświęcim 2015.
21. Kennedy H., Dwór kalifów. Powstanie i upadek najpotężniejszej dynastii świata muzułmańskiego, Warszawa 2006.
22. Kennedy H., Wielkie arabskie podboje. Jak ekspansja islamu zmieniła świat, Warszawa 2011.
23. Kijas A., Ruś, Poznań 2014.
24. Leszka M.B., Leszka M.J., Świat bizantyńskich cesarzowych. IV-XV wiek, Łódź 2017.
25. Leszka M.J., Marinow K., Carstwo bułgarskie. Polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura. 866-971, Warszawa 2015.
26. Madeyska D., Historia świata arabskiego. Okres klasyczny od starożytności do końca epoki Umajjadów (750), Warszawa 1989.
27. Matla M., Czechy, Poznań 2014.
28. McKitterick R., Królestwa Karolingów. Władza - konflikty - kultura. 751-987, Warszawa 2011.
29. Modzelewski K., Barbarzyńska Europa, Warszawa 2004.
30. Morawiec J., Kanut Wielki, Król Anglii, Danii i Norwegii (ok. 995-1035), Kraków 2013.
31. Morawiec J. Norwegia, Poznań 2017.
32. Morris M., Podbój normański, Kraków 2016. (2 pkt)
33. Mruk W., Homo sanctus. Wzorce świętych w Europie Łacińskiej w średniowieczu, Warszawa 2018.
34. Murray J.M., Brugia - kolebka kapitalizmu 1280-1390, Warszawa 2011.
35. Nikodem J., Witold. Wielki książę litewski (1354 lub 1355 - 27 października 1430, Kraków 2013.
36. Norwich J.J., Historia Wenecji, Warszawa 2011.
37. Prinz, F. Niemcy – narodziny państwa. Celtowie, Rzymianie, Germanie, Warszawa 2007.
38. Roesdahl E. Historia Wikingów, Gdańsk 2001.
39. Riché P., Karolingowie, Warszawa 1997.
40. Runciman S., Nieszpory sycylijskie. Dzieje świata śródziemnomorskiego w drugiej połowie XIII wieku, Katowice 1997.
41. Sochacki J., Niemcy, Poznań 2016.
42. Stephen C.R., Pogańskie imperium. Litewska dominacja w Europie Środkowo-Wschodniej. 1295-1345, Oświęcim 2017.
43. Strzelczyk, Zapomniane narody Europy, Wrocław 2006, 2015.
44. Strzelczyk, Longobardowie. Ostatni z wielkiej wędrówki ludów. V-VIII wiek, Warszawa 2014.
45. Strzelczyk J., Otton I Wielki, Poznań 2017.
46. Strzelczyk J., Otton III, Poznań 2000.
47. Thompson E.A., Hunowie, Warszawa 2015.
48. Wierzbński S.. U boku bazyleusa. Frankowie i Waregowie w Cesarstwie Bizantyńskim w XI w., Łódź 2019.
49. Wolfram H., Germanie (historia), Kraków 1996.
50. Wolfram H., Konrad II (990-1039). Cesarz trzech królestw, Oświęcim 2020.
51. Wood I., Królestwa Merowingów, Warszawa 2009.
52. Wróbel P., Dubrownik w latach 1358-1526. Organizacja przestrzeni, Kraków 2010.
53. Yewdale R.B., Boemund I książę Antiochii, Oświęcim 2015.
54. York B., Królowie i królestwa Anglii w czasach Anglosasów 600-900, Warszawa 2010.

Uwagi

Tematy prac pisemnych koniecznych do zaliczenia ćwiczeń będą ustalane z prowadzącym zajęcia

Zmodyfikowane przez dr hab. Jarosław Dudek, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 04-05-2021 08:04)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ